

Top25snuff

www.top25snuff.com

Ciemny iak tabaka w rogu

Początek tego przysłowia oznaczającego ciemnotę rozumu z późniejszych czasów pochodzi. Starzy nasi przodkowie za Jagiellonów nieznali tak tytoniu iak i tabaki. „Czytałem pisze T. Czacki list od Uchańskiego Posła Polskiego w Stambule 1590r. Który tytoniu nasienie, Królowéy Annie żonie Stefana Batorego iako zbierającéy rośliny posłał. W zielniku złożonym w Bibliotece Załuskich, który ręką swoją też Królowa zbierała, liść tytoniu Tureckiego można było widzieć”

Kiedy w Niemczech liczono sto dzieł które albo przeciw tabaki pisały, albo iey obronę zawierały, kiedy Urban VIII za nie przyzwoitą rzecz, używanie w Kościele uważał, kiedy nakoniec w Moskwie i Carogrodzie, używanie tabaki mianą za winę, w Polsce ozwano się, że nie może rząd stanowić prawidła gustowi, i to zakazywać co nie iest rzeczą szkodliwą. Wiadomo że Jakub I Król Angielski chciał byđż autorem, a królem byđż nie umiał, chciał byđż piśmiennym szermierzem, a haniebnego zgonu matki pomścić się nie śmiał, i może niedługo miał w nienawiści współników tego zabójstwa. W tak ważném zagadnieniu, czy religia zakazuje tabakę także chciał wyrokować.

Wydał więc dzieło Misokapnos 1619r, w którym przeciwko tabace takich obelg używał iak Henryk VIII przeciwko Marcinowi Lutrowi. W tym samym czasie wydał Kasper Cichocki dzieło Alloquia, w którym pamięci Królowéy Elżbiety, a niedołężności Jakua złorzeczył, że się nie zemścił śmierci matki. Jakub I przez posła swego Dickesena, żądał spalenia tego dzieła co w iedném egzemplarzu nastąpiło, za co obok podziękowania przysłał w darze Zygmuntowi III pomiędzy innemi i powyższe dziełko. Jezuici na Jakuba I. Misokapnos wydali dzieło p: t Antimisokapnos, w którym króla autora wystawili śmieszność, a tabaki iako rzeczy obojętnéy, wzięli obronę. Odtąd zwyczaj ten z zapalem powiększający liczbę wielbicieli tabaki i tytoniu, stał się w krótcie niezbędną potrzebą, a tak dziś bogacz i ubogi, próżniak i pracowity, znajduią w nich upodobanie.

Od czasu używania tabaki i słownik ięzykowy poszerzyliśmy przysłowiami” „Nie kazdy nos iedną tabakę lubi” „Tabakiera bez tabaki to iest worek bez pieniędzy, lub głowa bez rozumu”. Że zaś dawniéy w mieysce tabakierek, używano rogów ztąd początek wzięło przysłowie: „Ciemny iak tabaka w rogu” „Jak w rogu, chwala Bogu”. Tu należy dodać przysłowie bardzo pospolite szczególniéy pomiędzy naszym ludem: „I szczypty tabaki niewarto”, „Niewatr i rożka tabaki” oznaczające niską wartość rzeczy lub osoby iakiéj. W czasie uroczystości wiejskiéy zwanéy „Dożynkami” obchodzonéy po zżęciu żyta, gdzie w śpiewkach składanych na prędce, wieśniacy z śmiałością i prawdą, nie wymuiąc swoich panów, i innych dworskich opisują. Słyszałem na Podlasiu w iednéy ruskiéy pieśni następné wiersze”

*„A nasz Ekonom gorszy sobaki,
Newart i rożka tabaki”*

Tekst pochodzi z I tomu książki pt. „Przysłowia narodowe: z wyjaśnieniem źródeł początku, oraz sposobu ich użycia. Okazujące charakter, zwyczaje i obyczaje, przesady, starożytności, i wspomnienia oyczyste” Kazimierza Władysława Wójcickiego z roku 1830

**Więcej na:
www.top25snuff.com**